

İSO Türkiye İmalat PMI aralıkta 47,4 oldu

Kasım 2023'te 47,2 olan İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI, aralıkta 47,4 olarak gerçekleşti. Endeks, üst üste altıncı ayda 50,0 eşik değerinin altında kaldı. Üretim ve yeni siparişlerde düşüş devam ederken, istihdamda daralma eğilimi durdu. Girdi maliyetlerinde artış hızı mayıstan bu yana en düşük seviyeye geriledi.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI raporuna göre takip edilen 10 sektör arasında yeni siparişlerini artıran tek sektör gıda ürünleri oldu. Yeni siparişlerde en sert yavaşlama kimyasal, plastik ve kauçuk ürünlerde yaşandı. İstihdamda en güçlü artış kara ve deniz taşıtları sektöründe görüldü.

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Aralık 2023 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, kasımda 47,2 olan manşet PMI, Aralık 2023'te 47,4'ye yükselse de üst üste altıncı ay 50,0 eşik değerinin altında kaldı.

Aralıkta imalat sanayi üretimi büyük ölçüde zorlu piyasa koşullarına bağlı olarak kasım ayına yakın düzeyde azalma kaydetti. Hem toplam yeni siparişlerde hem de yurt dışından alınan yeni işlerde devam eden yavaşlamalar talepte zayıflığın sürdüğünü gösterirken, bu durum aralıkta da firmaların birikmiş işlerine ağırlık vermesine imkân sağladı. İş yüklerindeki azalışa rağmen istihdam aralıkta yatay seyretti ve bu durum iki aylık daralma dönemini sona erdirdi. Bazı anket katılımcıları kapasite artırma eğiliminde olduğunu bildirirken kimileri ise yeni siparişlerde azalma ve istifalar nedeniyle istihdam azalttı.

Satın alma faaliyetlerinde azalış son dört ayın en yüksek oranında gerçekleşti. Bunun sonucu olarak girdi stokları da düşüş gösterdi. Girdilere yönelik zayıf talep, tedarikçilerin teslimatlarını hızlandırmasına olanak sağladı ve böylece teslimat sürelerindeki 11 aylık uzama eğilimi sona erdi. Liradaki değer kayıpları, yükselen ücretler ve artan ham madde fiyatları, girdi maliyetlerinin aralık ayında da artmasına yol açtı. Ancak enflasyon oranında üst üste beşinci ay gerileme kaydedildi. Buna karşın nihai ürün fiyatlarında ağustos ayından bu yana en hızlı artış gerçekleşti.

İŞGÜCÜ PİYASALARI AÇISINDAN OLUMLU SİNYALLER VERDİ

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi: "Türk imalat sektöründe 2023'ün son ayında görülen yavaşlama; yılın ikinci yarısında zayıf talebin etkisiyle ortaya çıkan zorlayıcı koşulların bir özeti şeklindeydi. Yine de firmaların yeni yıla girerken çalışan sayılarını koruma eğiliminde olması, işgücü piyasaları açısından olumlu

sinyaller verdi. Maliyet baskılarının zayıfladığına ilişkin belirtiler devam etmekle birlikte, bu durum aralık ayında satış fiyatlarındaki artışın hız kesmesini sağlamadı. Bununla birlikte enflasyonun 2024 yılında daha fazla gerileme potansiyeli taşıması, sektörde talebin toparlanması konusunda bir miktar iyimserlik sağlayabilir.”

YENİ SİPARİŞLER 10 SEKTÖRÜN DOKUZUNDA YAVAŞLADI

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI raporu 2023 yılının son ayında yeni siparişlerin on sektörden dokuzunda yavaşlarken yalnızca gıda ürünlerinde arttığına işaret etti. Benzer bir durum üretim için de söz konusu oldu. Buna karşılık istihdam tarafında daha olumlu bir tablo ortaya çıktı. Takip edilen on sektörün yarıdan fazlası çalışan sayısını artırdı. Diğer yandan, maliyet enflasyonu genel olarak yüksek seyretmeyi sürdürdü. Aralık ayında yeni siparişlerini artıran tek sektör gıda ürünleri olurken bu artış üst üste ikinci ay gerçekleşti. Yılın sonunda en keskin yavaşlama ise kimyasal, plastik ve kauçuk ürünleri kategorisinde görüldü. Toplam yeni siparişlere göre daha olumlu bir tablonun ortaya çıktığı yeni ihracat siparişleri, kara ve deniz taşıtları başta olmak üzere dört sektörde artış kaydetti.

Yeni siparişlere benzer şekilde üretimde de yalnızca gıda ürünleri sektörü büyüme bölgesinde kaldı. En belirgin üretim kaybı ise metalik olmayan mineral ürünlerde görülürken bu düşüş Kasım ayındaki artışı takip etti. Aralık ayında üretim ve yeni siparişler genel olarak durgun seyrederken, istihdama ilişkin tablo daha olumluydu. Kasım ayında takip edilen on sektörden dördünde istihdam artışı yaşanırken Aralık'ta bu sayı altıya çıkarak Mayıs'tan bu yana en yüksek düzeye ulaştı. İstihdamda en keskin artış kara ve deniz taşıtları sektöründe gerçekleşti. En sert düşüş ise iş yükünün keskin bir şekilde azalmaya devam ettiği giyim ve deri ürünlerinde kaydedildi.

GİRDİ MALİYETLERİ ARTMAYA DEVAM ETTİ

Girdi maliyetleri sektörlerin büyük çoğunluğunda hızlı bir şekilde artmaya devam ederken, bunun tek istisnası, enflasyonun belirgin bir şekilde gerileyerek yedi ayın en düşük seviyesine indiği kimyasal, plastik ve kauçuk ürünleri oldu. Anket kapsamında izlenen on sektör içerisinde girdi fiyatlarındaki en hızlı artış kara ve deniz taşıtlarında gerçekleşti. Satış fiyatlarının artış hızında makine ve metal ürünleri sektörü başı çekerken, en yavaş artış ise firmaların talebi canlandırmak için fiyat artışlarını sınırlamaya çalıştığı tekstil ürünleri sektöründe izlendi.

Satın alma faaliyetleri aralık ayında hemen hemen tüm sektörlerde zayıflarken bunun tek istisnası girdi alımlarını hafif artıran gıda ürünleri sektörü oldu. Girdi stokları ise yine gıda üreticileri ile makine ve metal ürünler olmak üzere sadece iki sektörde artış kaydetti.

* İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI ve Sektörel PMI Aralık 2023 raporlarının tamamına ekteki dosyalardan ulaşabilirsiniz.